

סיור לימודי באיטליה ושוויץ למנהלי בתי אבות

יב' - כ' אלול תשע"א / 11-19.9.2011

תוכן העניינים

עמוד המקום

- 7. בית החולים היהודי ברומא
- 11. בית האבות הסיעודי היהודי
- 13. וילה דל פינו
- 15. הוסטל יהודי עירוני, פירנצה
- 19. מפגש עם סטודנטים לרפואה בבולוניה
- 21. בית החולים העירוני הגדול מאג'ורה
- 23. דיור מוגן פרטי בלוקארנו, שוויץ
- 27. דיור מוגן פרטי לוצרן, שוויץ
- 29. בית אבות היהודי, הוגו מנדל, ציריך, שוויץ
- 33. בית אבות זיקנה, ציריך, שוויץ
- 37. שירותי הרווחה היהודיים, ציריך, שוויץ
- 41. בית אבות יהודי, לנגאו, שוויץ

ראש המשלחת רון (רוני) עוזרי - יו"ר א.ב.א.
עריכה יולי גת - גת פישר 2010 בע"מ
צילום דני בן שטרית
עיצוב סטודיו צחור החבצלת
הדפסה ולוחות דפוס חבצלת

דבריו "ר.א.ב.א.

חברים יקרים!

אנו בא.ב.א. רואים חשיבות רבה בהשתלמויות בכלל ובסידורים לימודיים בארץ ובעולם בפרט. השירותים לאוכלוסיה המבוגרת בישראל ידועים כשירותים ברמה מכובדת, אולם למרות זאת יש ללמוד מעמיתינו בעולם הרחב אודות תנאי המגורים, שיטות הענקת השירות ויחס הרשויות לאוכלוסיה המבוגרת.

ישנה חשיבות רבה לכך ש-34 מנהלים ובכירים מהמובילים בארץ למדו יחד אודות הטיפול בזקנים. בסידור זה למדנו להכיר את התחומים בהם מדינת ישראל הינה אור לגויים אולם לא פחות מכך למדנו להכיר כיצד ניתן לשפר את השירות לדיירים המבוגרים.

המפגש המקצועי, שיתוף הפעולה בין החברים וחילופי הדעות תרמו אף הם רבות להצלחת הסידור. זו פעם ראשונה שא.ב.א. לקח על עצמו לארגן סיור זה ובהצלחה רבה. בכוונתנו להמשיך ולארגן סידורים מקצועיים בארץ ובעולם לצורך שיפור השירות אותו אנו מעניקים.

ברצוני להודות לכל החברים שסייעו בהכנת ובהוצאת הסיור לפועל. ליפעת המזכירה על ההכנות והארגון. למשה טולדו על היוזמה והעזרה לכל אורך הדרך. לדני בן שטרית, חיים הירש ואירית פישר על ההדרכה, התרגום והליווי הצמוד. ליולי גת ולרוני ארניה על עריכת חוברת זו.

ולכולם! תודה על שתוף הפעולה והאווירה הנהדרת שנוצרה בסידור זה.

שלכם,
רון (רוני) עזרי

בית החולים היהודי ברומא
Ospedale Israelitico - Roma

בית החולים הגריאטרי הישראלי המחוזי, נמצא באזור LAZIO. מסווג כבית חולים עירוני הממומן בחלקו ע"י העירייה. בית החולים משרת בעיקר את האוכלוסייה היהודית, אך פתוח גם לכלל האוכלוסייה. (98% מהמטופלים אינם יהודים. אוכל כשר מוגש למי שמבקש).

בית חולים נועד לטפל גם במחלקות החלמה, לאחר ניתוחים, ונותן גם שירותים רפואיים-טיפוליים לאנשים בבתייהם. המחלקות הפעילות ביותר, חוץ מהגריאטריה הן: קרדיולוגיה, גסטרו-אנטרולוגיה והמחלקה המתמחה בניתוחים וטיפולים הקשורים בכפות הידיים.

בית החולים שייך לקהילה היהודית ברומא וקיים כ- 200 שנה, משנת 1817. בכניסה לבית החולים ממוקם בית הכנסת. בית החולים אינו גדול במיוחד, יש בו 120 מיטות, 700 עובדים (רובם לא יהודים), 6,000 פעולות ניתוחיות ומיליון מבקרים בשנה במרפאות החוץ.

התשלום מתבצע ע"י שילוב של שלושה מקורות כאשר הלקוח משלם תשלום סמלי, אך רוב האוכלוסייה לא משלם מאום כי זה כלול בביטוח הרפואי חנם, הקיים במדינה, ובו הטיפולים ממומנים על ידי המדינה, 10% משולם מביטוחים פרטיים, ורוב התשלום מגיע מהמחוז העירוני.

פרופ' צוקר, המנהל הרפואי של בית החולים ומשמש גם כיו"ר איגוד הגריאטריים באיטליה. "איטליה נחשבת לארץ מאוד זקנה. כיום 19% מהאוכלוסייה מעל גיל 65. והתחזית הדמוגרפית מדברת על 25% מעל גיל 65 עד לשנת 2040. תוחלת החיים הממוצעת באיטליה היא 77.6 שנים לגברים ו-82.6 שנים לנשים.

תפיסת העולם באיטליה לגבי הטיפול באנשים מבוגרים, נוצרה בעקבות מסעות הצלב, אנשים חזרו ממסעי הצלב חולים במחלות שונות והחברה נאלצה לתת להם מרפא וכך נוצרו בתי מרפא ובתי חולים.

בשנת 1202 הוקם בית החולים הראשון שנתן גם עזרה סוציאלית. הרפואה הגריאטרית החלה בשנת 1958, עת הוקמה הקתדרה הראשונה ללימודי גריאטריה באוניברסיטה בפירנצה. פרופ' פניני הביא את הידע של הרפואה הגריאטרית לאיטליה לאחר שלמד באנגליה.

באיטליה יש כיום 21 פקולטות ללימודי גריאטריה בבתי הספר לרפואה ובתי חולים עם התמחות מיוחדת בגריאטריה (לצורך השוואה - בישראל אין התמחות מיוחדת לגריאטריה אלא מהווה חלק מההתמחות הפנימית).

משך ההתמחות בגריאטריה באיטליה הוא 4 שנים כחלק מלימודי הרפואה. בשנות ה-70 נוצרו בתוך בתי חולים הציבוריים מחלקות אקוטיות, כחלק מהטיפול בזקן, ולמעשה בית החולים בו אנו מבקרים הינו בית חולים גריאטרי.

באיטליה יש היום שני בתי חולים ייעודיים לטיפול בגריאטריה - הישראלי שבו אנו מבקרים ברומא ובית החולים השני שנמצא בפדובה.

החשיבה המקצועית של בית החולים הגריאטרי, היא לספק גם שירותים מעבר לגריאטריה, וכך נוצרו מחלקות פנימיות, כירורגיות וכדומה כמו בבתי חולים רגילים. כתוצאה מחקר מחלות הזיקנה התברר כי אנשים מבוגרים מהווים חלק נכבד מהחולים האונקולוגיים וכך נוצרה מחלקה אונקולוגית בתוך בית החולים הגריאטרי וכך הזקן לא יידרש לעבור לבית חולים רגיל לשם קבלת הטיפול.

החשיבה של הטיפול הגריאטרי היא לשמור על עצמאותו של הזקן ככל האפשר, דבר שאינו מתאפשר בעת אשפוז בבית חולים רגיל, שם הזקן חשוף להידבקות במחלות זיהומיות, דבר היוצר תלות גדולה יותר של הזקן בבית החולים.

מחקרים בארה"ב, מוכיחים שככל שמתרבים האשפוזים של הזקנים בבתי חולים כלליים, כך גדלה תלותו של הזקן ונפגמת עצמאותו, מחקר דומה שביצעו בבית החולים באיטליה, נמצא כי עצמאותו של הזקן נשמרת יותר כאשר הוא נשאר לטיפול בבית החולים הגריאטרי ולא מועבר לבית חולים רגיל. הסיבה היא בעיקר בשל העובדה שבית חולים רגיל נותן מענה רפואי לבעיה אקוטית שבגינה

אושפז האדם (נניח בעיות לב) ואינו מתייחס למכלול הצרכים של האדם הזקן המאושפז, בעוד שבבית החולים הגריאטרי, הראייה אינה רק טיפול בבעיה האקוטית שבגינה אושפז הזקן אלא גם לשירותים הנלווים להם נזקק הזקן, כמו פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק ועוד. וכל זאת על מנת לשמר יכולות תפקודיות ושמירה מירבית על עצמאותו של האדם.

באיטליה, אין אבחנה של סיעוד מורכב. התרבות הארגונית היא שאם אדם מגיע עם דלקת ריאות ופצעי לחץ מטפלים בו בבית החולים הגריאטרי ולא מעבירים לבית חולים רגיל, חלק נכבד מעבודתנו היא בנושא של מניעה.

תפיסת העולם הפילוסופית לגבי הארכת חיים - גם במדינה וגם בבית החולים הגריאטרי תפיסת העולם היא הטיפול הפליאטיבי, אין התערבות אקטיבית של הארכת חיים, מי שאינו רוצה טיפול והארכת חיים, מכבדים את רצונו. יש מחלקות של טיפול בכאב. באיטליה קיים חוק שכל בית חולים חייב שתהיה לו תפיסת עולם לגבי נושא של הארכת חיים, וקיימת ועדה מקומית שעוסקת בנושא הטיפול הפליאטיבי.

אין מחלקות לתשושי נפש, המדיניות האיטלקית היא כי באדם תשוש נפש מטפלים בבתי חולים ומחזירים לקהילה. אין מחלקות ייעודיות לתשושי נפש.

ד"ר מנור - פסיכוגריאטר של בית החולים.

"במסגרת אשפוז יום, אנו מבצעים הערכה ומעקב לחולי אלצהיימר. אנו נמצאים בקשר עם ארגונים וולונטריים המטפלים בקהילה בחולי אלצהיימר במסגרת מרכזי יום. הטיפול הציבורי באיטליה לא נותן מענה לחולי אלצהיימר הזקוקים להשגחה של 24 שעות, יש מחלקות מסוימות שניתן לאשפז בהם חולי אלצהיימר במחלקות סגורות, אבל זה לא במסגרת המדיניות הרפואית האיטלקית".

בסיוור בבית החולים - מבנה פשוט, קירות לבנים, משקופים כחולים, חדרים "ערומים", 2-3 אנשים בחדר, אין תמונות לא בחדרים ולא בפרוזדורים, מיכשור מקצועי ומעבדות ברמה גבוהה, נקי מאוד ללא ריחות דוחים.

אורך אשפוז ממוצע 10 ימים.

למרות שבית חולים זה נקרא בית חולים גריאטרי, הוא נותן שירות גם לאוכלוסייה צעירה ובכך ממקסם את ניצול השימוש במיכשור המתקדם ומביא לשיא את ההכנסות. בית חולים זה ייחודי ביחס למה שאנחנו רגילים בארץ. בית חולים שמואל הרופא, אולי דומה ברעיון, אולם הוא מסופח לבית חולים אסף הרופא, לעומת בית החולים הזה המשמש כבית חולים עצמאי לא רק לגריאטריה.

בית האבות הסייעודי היהודי
Crer - Opera Pia Ricovero Israeliti Poveri Invalidi

דיוור מוגן וילה דל פיננו - פירנצה Villa Poggio Adorno - Florence

בית האבות שייך לקהילה היהודית. הוקם בשנת 2003. בית האבות ממוקם בלב שכונת מגורים על שטח של 7 דונם, אשר לא מנוצל כלל. במקום רק 21 מיטות. רוב החדרים מיועדים ל- 2 אנשים, חדרים גדולים ומרווחים, עם ציוד חדש, אסתטי ונקי. לבית האבות יש תוכנית לבניית עוד 60 מיטות. המקום אומנם נקרא בית אבות סיעודי, אבל בעצם הוא מיועד לתשושים ויש גם כמה זקנים שהם עצמאים. ומבחינת הרשויות המקום אינו מוגדר כמרכז סיעודי. התוכנית הן שכאשר יבנו 60 המיטות הנוספות אזי הם יוכלו להיות מוכרים כמרכז סיעודי. מתוך הדיירים ישנם כאלה שמסוגלים לצאת מחוץ לבית האבות והמקום מארגן להם גם יציאות מרוכזות לחוף הים. השירותים שהדיירים במקום מקבלים הם: לינה, תרופות, אוכל (באמצעות קייטרינג חיצוני כשר המספק שלוש ארוחות ביום), התעמלות, תעסוקה, פיזיותרפיה, אחיות ומטפלים, רופא מגיע אחת לשבוע. המקום הינו מלכ"ר ועובדיו הם עובדי קבלן. בנוסף לבית האבות יש מבנה המשמש כמרכז יום לכ חמישים זקנים מהקהילה. הם אינם מגיעים מדי יום, אלא לסירוגין בעיקר בימי ראשון. במקום יש בית כנסת שפעיל בעיקר בחגים גם לאנשי הקהילה. במבנה נוסף יש חדר הרצאות (פשוט ואלמנטרי) וחדר כושר (עלוב למדי), בעת הסיוור שלנו המקום נראה נטוש ולא בשימוש. המקום בבעלות פרטית של הקהילה היהודית והמימון מגיע מהם ומיהודים עשירים בקהילה. בית האבות מקבל גם ירושות שמסייעות במימון התפעול של בית האבות. עלות שהייה של אדם 3,500 אירו לחודש, הלקוח משלם 1,300 אירו והיתרה - מכספי הקהילה. (60-70 אירו ליום אשפוז). על חלק מהשירותים מוטל מע"מ של 20% כנהוג באיטליה. על בית האבות יש פיקוח של משרד הבריאות, אבל אין דרישות מינימום של צוות ושירותים. הפיקוח הוא יותר על הניקיון והאסתטיקה. כח אדם - חלוקת תרופות, רשאי לעשות כל אדם שיש לו הכשרה ולא רק אחות ועל כן אין אחות בכל משמרת. אחות משתכרת כ- 1,300 אירו לחודש עבור כ- 150 שעות בחודש. דיירים מתקבלים לאחר ועדת קבלה, אדמיניסטרטיבית בעיקרה. יש רשימת המתנה. בסה"כ מקום קטן, אינטימי אך לא מממש את הפוטנציאל הגלום בו. לטענת המנהלים שאירחו אותנו, הדבר נובע בעיקר מבירוקרטיה קשה הקיימת באיטליה וכל דבר לוקח הרבה מאוד זמן, כסף ומשאבים.

הוסטל יהודי עירוני - פירנצה florence Ospizio Ebraico

דיוור מוגן בסגנון האיטלקי מדבר על טיפול בזקנים בכל רמות התפקוד שלהם. המקום נפתח לפני 10 שנים, מקום פרטי שבו המנהלת היא גם הבעלים יחד עם שותף. המקום יכול להכיל 42 דיירים בחדרים של 2-3 זקנים. המקום מיועד גם לאנשים עצמאיים וגם לאנשים שאינם עצמאיים (סיעודיים, תשושים ותשושי נפש). כל אדם יכול להתקבל והמבחן היחיד הוא אפשרות המימון ולא המצב התפקודי. המימון הוא עצמאי ע"י הדיירים, 3 מתוך הדיירים ממומנים ע"י המחוז.

סדר היום והשירותים במקום : קימה וסיוע בהתארגנות מתחילה ב- 06:30, ארוחת בוקר בשעה 09:00 לאחר ארוחת הבוקר פעילות של פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק פיזי ומנטלי (באמצעות פסיכולוגית הנמצאת במקום), בשעה 10:30 שתיה, בשעה 12:30 ארוחת צהרים, לאחר ארוחת צהרים יש שוב פעילות. כמעט ולא נחים מנוחת צהרים, בשעה 16:30 קפה ועוגה, בשעה 20:00 ארוחת ערב ושינה. לא עובד פה רופא ובמקרה הצורך מזמינים רופא. הדבר הינו מתוך תפיסת עולם שהדיירים אינם חולים אלא אנשים הזקוקים לסיוע ועזרה.

אחיות עובדות משעה 06:30 ועד 19:30 ומטפלים נמצאים 24 שעות ביממה. הפיקוח ע"י משרד הבריאות, ביקורות פתע ובהן בודקים בעיקר נושאים הקשורים לתשתיות - ניקיון המקום וניקיון דיירים, מערכות חירום (כיבוי אש), מטבח (בישול עצמי). אנשים המגיעים לכאן, באים בשל בדידות וחילופים אחר חברה ואנשים הזקוקים להגנה תפקודית. מבחינת המקום אין אישור לדיירים לצאת באופן עצמאי החוצה.

כח אדם - 30 איש, עובדים במשמרות. משמרת בוקר 7 שעות, משמרת ערב אך היא של 7 שעות, משמרת לילה בת 10 שעות. (במשמרות בוקר וערב 4 מטפלים, אחות, פיזיותרפיסטית, מרפאה בעיסוק, במשמרת לילה 2 מטפלים).

הדיירים מגיעים מאזור פירנצה והכפרים בסביבה. המקום מלא ויש רשימת המתנה של 15% כשהם מקבלים בקיץ גם אנשים לתקופות קצרות. רוב הדיירים ירודים מבחינה תפקודית וגם מבחינה קוגניטיבית.

המחיר לאדם פרטי 110 אירו ליום - מחיר זה הינו עבור שהייה ואוכל, גריאטר, מספרה, פדיקור ומניקור. המחיר אינו כולל תרופות וכביסה אישית (מכבסים רק מצעים ולבנים וכביסה אישית מבצעת המשפחה או שירות קנרי).

המקום נראה כמו בית גדול, (בית מלון משפחתי) הריח נוראי, אבל נראה אסתטי ונקי. לטענתם עוסקים בשימור יכולות (משתמשים בטיטולים אבל לוקחים אנשים אחת לשעתיים לשירותים).

בית האבות היהודי נוסד ביחד עם בית הכנסת בשנת 1860. זו למעשה היתה הכרה בקיומה של הקהילה היהודית וצרכיה. המקום נולד מתוך צרכי הקהילה, זקנים שנזקקו לעזרה מצאו עצמם בבתי אבות קטנים שונים ולכן נולד הצורך בהקמת בית אבות יהודי שנועד ליהודי פירנצה. כאותה תקופה, הרופאים חיו בתוך הבית ונתנו שירות לדיירי המקום ולמעשה המקום תפקד גם מעין בית חולים.

בית האבות הראשון הוקם ליד הדומו בפירנצה כוילה קטנה. בשל גידול באוכלוסיה שנזדקקה לשירותי בית האבות הוקם בית אבות אחר, גדול יותר, ליד נהר הארנו.

בתקופת מלחמת העולם השנייה היתה עלייה בדרישה של זקנים להיכנס לבית האבות המקום שימש גם כמקום מחבוא בתקופת המלחמה, במאי 1944 פלשו לבית השלטונות הפשיסטים והיהודים הוגלו למחנות ריכוז. במקום נותרו רק 4 נשים. ביוני 1948 הודש תפקוד הבית, יהודים שהצליחו לשרוד את השואה חזרו לבית האבות שהיה קטן מלהכיל את הזקנים שהיו זקוקים לו והוחלט להקים בית אבות גדול יותר וכך החליטו בקהילה היהודית שכל השירותים שהיהודים יקבלו: בית ספר, בית אבות וכו' יהיו בסמוך לבית הכנסת ולכן הוקם במקום זה בית האבות הנמצא בסמוך לבית הכנסת שהוא למעשה המרכז ומסביבו בית הספר לילדים ובית אבות לזקנים.

בפירנצה חיים היום 900 יהודים הרשומים בקהילה.

בית האבות אינו שייך לאדם מסוים אלא לקהילה היהודית, הוא משמש כישות משפטית נפרדת כמלכ"ר. כל הפעילים, נשיאות ומועצת מנהלים הינם מתנדבים ועושים זאת מתוך חשיבה שזו מצווה. וכך אם יש עודפי כספים הכסף משמש לשיפוץ ושדרוג הבית.

הנהלת הבית מתנהלת באופן עצמאי, בעבר היה גוף עירוני שערך בקרות והיום רק הקהילה היהודית אחראית לנושא והנהלה היא עצמאית.

משנת 1960 יש הפרדה בין הנהלה בית האבות לקהילה היהודית, כך שלא יהיו מעורבים אינטרסים מתוך הקהילה על בית האבות. מקום גדול ומרווח מעוטר בריהוט עתיק שרובו נתרם ע"י ירושות של יהודים עשירים או ריהוט שנשאר מדיירים שנפטרו.

המקום מיועד ל-47 דיירים, (24 מיטות סיעודיות ו-23 עצמאיים ותשושים) בפועל מתגוררים בו כעת 43 דיירים. זו היתה הכוונה ההתחלתית, אלא שעם הזמן הפכו חלק מהאנשים לזקוקי טיפול ואז נבנתה קומה נוספת.

ישנם חדרים לבודד וחדרים לשניים, בכל חדר שירותים ומקלחת.

במחוז פירנצה, המחוז מסייע לאנשים שידם אינה משגת לממן את השהייה שלהם, לשם כך יש ועדה הכוללת: אחות, רופא ועו"ס, ועדה זו דנה במצבו של האדם עפ"י ADL ואם הוא עומד בקריטריונים של סיעודי/זקוק לעזרה אזי הם מממנים לו את השהייה ע"י העברת הכספים ישירות למוסד ולא לאדם עצמו. ועדה זו לא רק שקובעת את המימון אלא גם קובעת האם האדם יאושפו בחדר נפרד או בחדר זוגי על פי מצבו הרפואי והשירותים להם הוא זקוק בעקבות מצבו.

המחיר הוא כ-100 יורו ליום. אדם שאין לו יכולת כלכלית אזי העירייה מעבירה למקום 48 יורו ביום וקופ"ח בה חבר הדייר משלימה עוד 52 יורו. כלומר ישנם 2 מקורות מימון לאדם שאינו יכול לשלם. המוסד נדרש להציג סטנדרט של מגורים, שטחים ושירותים שניתנים לדיירים, והמחיר יכול להשתנות על פי הקריטריונים הללו.

לאדם פרטי שיש יכולת כלכלית אין מימון של המחוז והוא נאלץ לממן את כל השהייה מכספו. המחיר לאדם עצמאי בחדר בודד 62 יורו ליום, עצמאי בחדר זוגי 48 יורו, עצמאי ללא יכולת כלכלית 100 יורו על פי המימון שפורט קודם.

הבית אינו מאוון מבחינה פיננסית ויש הפסד כלכלי בשל חוסר היכולת לעשות הפרדה בין הדייר הסיעודי לדייר העצמאי. יש הפרדה פיזית אך לא הפרדת שירותים והפרדה כלכלית.

רופאה פסיכולוגית שעובדת ביחד עם הריפוי בעיסוק ועובדות תעסוקה וביחד קובעות את הפעילות שנעשית עם הדיירים. מתקיים מעקב אחר הפעילות. יש הקפדה על שימושים בשפה העברית. אחת לשלושה חודשים מפיקים עלון פנימי בבית, ובו כותבים הדיירים בעידודו של הצוות.

הבית נותן זהות יהודית מובהקת. קיים בית נוסף במילאנו ושני בתי האבות הללו הם היחידים המקפידים בנושא הכשרות.

עניין הכשרות מאוד מהותי. המטבח יהודי כשר. ישנם שני מטבחים האחד בשרי והאחר (בקומה אחרת) חלבי. מבשלים במקום. מקפידים על החלפת מפות בין ארוחות חלביות לבשריות ואפילו הצבע מבדיל ביניהם.

הבעיות העיקריות היא מציאת מוצרים כשרים וכאלה שחסרים, מייצרים אותם לבד כדוגמת בצקים.

בשר כשר נשחט ע"י רב מקומי או יבוא מישראל.

הפעילות והשירותים לדיירים במקום:

במחלקה הסיעודית - רחצה (מקלחת רצינית אחת לשבוע ובשאר השבוע "ניקוי" הגוף) הלבשה, האכלה, והחלפת מצעים.

צוות הסיעודי והפרה-רפואית:

במחלקה הסיעודית - אחות + 2 מטפלים + מטפל בחצי משרה שעולה מהעצמאיים. בנוסף ישנם 2 עובדי ניקיון ע"י חברת כח אדם. פיזיותרפיסט בחצי משרה לעבודה פרטנית המיועד בעיקר לסיעודיים (אין עבודה קבוצתית).

הצוות שעובד פה מורכב מגמלאים מבתי חולים ולטענתם יש להם את הידע לתת שירות רפואי. למעשה אין רופא בבית. אחד מחברי הדירקטוריון הוא רופא והם משתמשים בו לעיתים רחוקות לצורך התייעצות רפואית.

כל דייר הוא חבר בקופ"ח ונשמר הקשר עם רופא המשפחה של כל דייר ע"י צוות האחיות במקום, כך שיש מעקב רפואי באמצעות אותו רופא משפחה ובמקום מתנהל תיק רפואי לכל דייר. בכל מקרה של צורך בשירותים רפואיים דחופים משתמשים בשירותי אמבולנס ופינוי לבית חולים הנמצא בקרבת מקום.

דיירים עצמאיים חופשיים לצאת מהבית, חופשיים לבחור אם לאכול במקום או במקום אחר וכמובן אפשרות לארח משפחות. חלק מהדיירים הסיעודיים עם קטטר ומוזנים באמצעות זונדה. אין פצעי לחץ ומשתדלים גם לא לקבל אנשים עם פצעי לחץ.

הכשרת עובדים - מבחינה ממשלתית אין דרישה מיוחדת למנהלים לעבור קורס כלשהו או להיות בעלי הכשרה מיוחדת.

אחיות הן בעלות תעודה הנרכשת לאחר 3 שנות לימודים אקדמאיים, כנ"ל לגבי מרפאות תעסוקה, פסיכולוגים ופיזיותרפיסטים. המטפלים עוברים הכשרה במחוז בקורס של 1,000 שעות ובנוסף הכשרה מקומית במוסד.

משרד הבריאות מבצע בקרות פתע - אין בקרה על פן רפואי או סיעודי אלא הבקרה היא על תשתיות, ניקיון, חדרים, מיזוג אויר, כיבוי אש, מטבח. אין בקרה על טיפול רפואי או סיעודי.

מפגש עם סטודנטים לרפואה בבולוניה

בית החולים העירוני הגדול מאג'ורה - בולוניה Ospedale Maggiore - Bologna

ערב מרגש במיוחד, היה המפגש עם רופאים וסטודנטים לרפואה ישראלים בבולוניה, המפגש שאורגן ע"י חיים הירש, שבעצמו למד רפואה באיטליה לפני שני עשורים ומדבר איטלקית שוטפת ואף היה מתורגמן בשהותו באיטליה, השפיע עלינו רבות, המפגש תחת כפת השמיים בבית קפה עתיק יומין התנהל בתחילה כרב שיח ולאחריו מפגש בקבוצות בודדות, רצינו לשמוע על הרפואה באיטליה, מנקודת מבטם של התלמידים הישראלים שנאלצו לנדוד כדי ללמוד רפואה.

היו אלו הימים שלאחר הפיגוע בכביש הדרום בואך אילת, גל הסטודנט הישראלי אמר "כשצפינו בטלוויזיה ראינו את "מעלליה" של ישראל בעזה, כיצד אנחנו פוגעים בהם, באף מקום לא היה איזכור לפיגוע החבלני שבמהלכו נהרגו נוסעים ישראליים תמימים". שירלי, סטודנטית בשנה השישית אמרה "בולוניה היא מעוז השמאל האיטלקי, כל מה שמזכיר את ישראל הנו מוקצה מחמת מיאוס".

בבולוניה, העיר שבה האוניברסיטה הראשונה בעולם ללמודי רפואה המתהדרת ברופאיה ובשבע שלוחותיה של האוניברסיטה באיטליה, ושבה הלימודים ברמה גבוהה מאוד והמבחנים בה הם בעל פה. נגרמה לנו אכזבה עמוקה כששמענו על הקשיים שמדינת ישראל מערימה על הרופאים הצעירים הללו שלמדו שפה זרה כדי להתקבל ללימודי הרפואה ונאלצו להבחן בשפה זו ולבזבזו שבע שנים מחוץ לישראל על מנת להגשים חלום ולהיות רופאים.

ומה רבה אכזבתם שכאשר רצו לשוב לישראל לבני משפחותיהם, למדינה ששירתו בצבאה ונלחמו להגנתה נאלצו לעבור מבחנים כדי שתוכר תעודת הרופא שברשותם גם בישראל, תעודה שעבדו עליה קשה מאוד ושקיבלו אותה מאחת האוניברסיטאות המובילות בעולם, שבה יש מעל למאה אלף תלמידים, תעודה שבכל מקום בעולם מעריכים אותה מאוד.

מתוך 600 רופאים שנגשו לבחינה רק שלושה עברו אותה בהצלחה. כן, זו לא טעות 597 רופאים נכשלו, שאלנו אותם מה קרה? האם הרפואה באיטליה נחשלת לעומת הרפואה בישראל? האם אתם סתם רופאים גרועים שלא עברו את הבחינה? תשובתם הייתה "למדנו רפואה באוניברסיטה מובילה בעולם, חלק מההתנסות הקלינית שאנו מחויבים בה עשינו בארץ, הבעייה היא המבחן".

מה הבעיה במבחן הקשנו? "כששואלים אותנו בבחינה על מסמור של צוואר הירך במסמרים שאינם בשימוש כבר עשר שנים, למה אתם מצפים?" השיבו לו. ענינו, "או קיי נכשלתם בשאלה מטופשת מה הבעייה עם שאר הבחינה?" "התשובה פשוטה" ענה לנו מיכאל, "יליד אחד המושבים בצפון ישראל. "סטודנט לרפואה בארץ מסיים לימודי גניקולוגיה - נבחן וחסל סדר הגניקולוגיה. מבחינתו, לא יבחן שוב על גניקולוגיה, כך באורטופדיה, כך ברפואת ילדים, פנימית ועוד. גמרת ללמוד נבחנת ודי. ומה קורה איתנו? אנו צריכים להבחן על כל החומר בבת אחת, כמות רבה של חומר ואין פלא שנכשלים בה". אם כך מה הפתרון? שאלנו.

"מדינת ישראל צריכה להוקיר את העובדה שרופאים אלו רוצים לחזור לארץ ולתרום ממרצם, מיכולתם וממה שלמדו בנכר מבלי שהמדינה השקיעה בהם. כיום, כשמצב הרפואה קשה עם כל התפטרות המתמחים ועם ההכרה שיש מחסור ברופאים בארץ, מחסור שילך ויגדל, על המדינה לעשות הכל כדי שהרופאים שלמדו באיטליה, צ'כיה, רומניה, ארה"ב ועוד מדינות רבות ברחבי העולם יגיעו לארץ ושלא ישארו בחו"ל", כך ענה לנו בן, יליד העיר תל אביב. לירן ויובל הציעו "שמדינת ישראל תחפש כלים יותר הוגנים כדי לבדוק את כישורינו ולא תצביע מכשולים שימנעו מאיתנו לשוב ארצה" את משפחותינו אנו רוצים לגדל בישראל ולא באיטליה או כל ארץ מערבית אחרת".

לצערנו הרב מה שראינו אינו מוביל לפתרון הזה, המדינה מקשה עליהם ובחו"ל מוכנים לקלוט אותם ואף מפתים אותם במשכורות ענק והמדינה בגלל קוצר ראות דוחה את הרופאים הללו במקום לחבק אותם בחום ובהכרת תודה עמוקה.

דיור מוגן - לוקארנו, שוויץ Al Parco Muralto - Locarno

הביקור היה במחלקות הגריאטרית והגריאטריה האקוטית. המחלקה הגריאטרית מונה 60 מיטות והיא מלאה רוב הזמן. המחלקה מחולקת ליחידות, 28 מיטות גריאטריות כלליות, 10 מיטות לאירועים מוחיים, 10 מיטות לבעיות אורטופדיות של זקנים, 10 מיטות לחולים דמנטיים, ובנוסף מחלקות פזורות בעיר ונמצאות כולם תחת ניהולו של אותו מנהל מחלקה גריאטרית.

זמן שהייה מקסימלי במחלקה הינו 7 ימים ומכאן עוברים חזרה לבית/מוסד/יחידות אחרות בבית החולים. זמן השהייה הקצר הוא מגמה מוצהרת של המחלקה, כך שהזקן מקבל בצורה ממוקדת את הטיפול הנדרש בבעיה כלשהי שנוצרה ואז עובר חזרה ליחידה/מחלקה אחרת לשהייה יותר ממושכת. המחלקה הגריאטרית היא מחלקה המרכזת את הידע והמידע ולה מסונפים יחידות נוספות המיועדות לטיפול חריף, תת חריפה או מונשמים. הסיבה לכך היא כי המחלקה הגריאטרית בבית החולים מחזיקה מקסימום 7 ימים ואם אדם נדרש להמשך טיפול או הנשמה הוא מועבר ליחידות המסונפות. ההפניה ליחידות טיפוליות או לבתי אבות נעשית על פי רשימה שהעירייה מספקת ובשיתוף פעולה של העו"ס במחלקה והעו"ס בעירייה יחד מחליטים לאן מעבירים את האיש. בשלב זה אין מעורבות של המשפחה וזאת בשל העובדה שהמשפחה אינה מממנת את שהיית הדייר במחלקה הגריאטרית או ביחידות ההמשך ולכן אינה חלק מההחלטה לאן להעבירו. בתום תקופת השיקום הממומן ע"י העירייה, הטיפול בזקן וההחלטה לאן יועבר חלה על המשפחה המממנת.

באיטליה יש קרן מרכזית לאנשים הזקוקים לטיפול סיעודי, הקרן היא מתוך תשלומי מיסים ממשלתיים והקרן מחלקת את הכספים בין המחוזות ובעזרת הכספים מהקרן ניתן לאשפו את הזקנים במחלקות סיעודיות או בבתי אבות וזאת במקרים בהם המשפחה אינה יכולה לממן את האשפוז הסיעודי.

הקרן מממנת לזכאים 100% מהעלות ללא דרישת השתתפות מהזקן עצמו או משפחתו אפילו לא מימון חלקי. המחלקה מספקת את כל המידע הרפואי על הזקן למוסד אליו הוא מועבר והצוות במקום יכול להיות בקשר עם הצוות הרפואי במחלקה בכי"ח בכל שאלה הקשורה להמשך הטיפול בזקן: הבהרות לגבי טיפול רפואי, תרופות, בדיקות וכדומה. ההגדרות באיטליה שונות מההגדרות בארץ, כשאומרים "דיור מוגן" באיטליה הכוונה היא בתי אבות/מחלקות סיעודיות ולא לעצמאיים לעומת זאת כשאומרים "בתי אבות" CASA DE REPOZO אלו מקומות לעצמאיים שאצלנו נקראים "דיור מוגן".

כל יחידה גריאטרית קשורה לבית חולים ומבחינה רפואית היה נכון אם כל יחידה כזו תהיה עצמאית מבחינה תפקודית ויש למנוע מעבר של הזקן מהיחידות הגריאטריות לבית החולים הכללי הלוך ושוב או העברת הזקן מבית החולים לבית האבות וחזרה.

שיקום לאחר ניתוחים אורטופדים, כמו למשל לאחר ניתוחי שבר באגן, נעשים ביחידות פרטיות ולא במסגרת בית חולים.

הכשרת אחיות - הכשרה של 3 שנים באוניברסיטה כמקצוע אקדמי פרופסיונאלי ובסופו מקבלות תואר ואח"כ עוברות ועדה בבית החולים בו הן עובדות וזאת על מנת לקבוע תוכנית הכשרה והדרכה למשך כל תקופת עבודתן של האחיות. בנוסף האחיות עוברות הרבה הכשרות המעוגנות בחוק ועל כן יש להן סמכויות רבות לביצוע פעולות רפואיות במסגרת העבודה, כתוצאה מכך הן מטפלות העיקריות בחולה ולא הרופא, מה שמרחיב את האחריות המקצועית שלהן ומצמצם את הצורך ברופא בכל נושא פשוט. נוהל קפדני לגבי הכנסת קטטר - הפרוטוקול מנוסח בהרחבה, יש נוהל בדיקות בשיתוף עם רופא ואחות ממחלקות המתמחות במחלות זיהומיות. יש הוראות ברורות שלא להשאיר אדם עם קטטר למשך יותר מחודש.

מדובר בבית אחד ברשת של דיור מוגן הנותנת שירותי מלונאות מינימלית, לאנשים עצמאיים. דיירים שמצבם התפקודי יורד מועברים למקומות בעלי היקף טיפול רב יותר. בית נוסף בקצה העיר. המנוהל ע"י אבי המארח שלנו שגם התגורר במקום. ברשת 1800 דיירים, 800 עובדים. במקום שהתארחנו דגמים שונים של דירות מדירות חדר ועד 4.5 חדרים.

במקום יש גם דירות לתיירים ללא הגבלת גיל.

המקום הוקם לפני 25 שנה והוא אחד מהותיקים ברשת שלהם. האנשים הגרים במקום הם גרמנים ושווייצרים דוברי גרמנית. המקום מכיל 105 יחידות דיור ו-14 מיטות טיפוליות. כיום יש 76 דירות, 20 למלונאות ו-31 מיטות טיפוליות/סיעודיות. השינוי נבע מהצורך להרחיב את כמות המיטות הטיפוליות.

השירותים הניתנים - ארוחות, תרבות, ניקיון אחת לשבוע, פעמון מצוקה, שירותי משרד, רופא, אחות, מספרה, פדיקור, יש פינת אינטרנט ותיבות דואר.

המארח, מנהל המקום, למד מלונאות ומינהל עסקים וכעת עושה תואר בלימודי מינהל סוציאלי. המסעדה בדיור המוגן, מאוד אלגנטית עם גינה ומזרקות מים, כל הדיירים אוכלים ארוחת צהרים כחלק מהשירותים שמקבלים במקום, לגבי שאר הארוחות, הן בתשלום, למי שמעוניין, ניתן להזמין ארוחות לחדרים בשירות. בדיירות יש אפשרות לבשל.

המקום בנוי משלושה מבנים נפרדים. המחלקה הסיעודית בקומה השנייה. לכל בנין כניסה נפרדת, אך מתחת לקרקע יש מעברים שמחברים בין הבניינים, בקומת המרתף יש גם בריכת שחיה.

דירת 3 חדרים - גדולה מאוד, מרווחת ומאוד מוארת. דירה לעצמאים, כשארם הופך להיות זקוק לעזרה הוא נשאר בדירה ומקבל שירותים מהצוות הרפואי ולמעשה יכול להישאר בדירה עד יום מותו. אין אפשרות לדייר להביא מטפלת פרטית, אלא רק מטפלים שהמקום מספק.

כל דייר מקבל דירה ריקה והוא מביא את הציוד והריהוט שלו למעט מטבח מרוהט שמקבלים. חולה דמנציה חייבים לעבור למחלקה המתאימה, דיירים שזקוקים רק לעזרה סיעודית יכולים להישאר בדירה כפי שפורט קודם. כשהרופא מחליט שאדם לא יכול להישאר ביחידה הוא עובר לסיעודית. אין ויכוחים, זו שאלה של אחריות והאחריות היא על המוסד ועל כן הם המחליטים היחידים. אין ועד דיירים. המנהל נפגש עם הדיירים 4 פעמים בשנה. למעשה לדיירים אין הרבה מעורבות בניהול, המנהל הוא האחראי ולכן הוא גם המחליט העיקרי ובעצם היחיד.

פיקוח ממשלתי מתבצע אחת ל-3-5 שנים ע"י המשרד הממשלתי המתאים, הפיקוח בעיקרו הוא פיקוח על רק על החלק הסיעודי וכולל איכות הטיפול ותרופות.

בסיעודיות יש חוק הקובע תקנים, שירות וכו' בעצמאים אין פיקוח.

מכבסה - יש חדר כביסה לשירות עצמי ללא תשלום ומי שרוצה שיכבסו לו משלם.

המחלקה הסיעודית - מאוד אסתטית, חדרים ליחיד, חדרים מאוד גדולים ומוארים, עם מרפסת. (הרבה יותר גדול מחדר בארץ). מיטה סיעודית וכל שאר הריהוט הנו פרטי, אלגנטי, תמונות פרטיות המקנות אווירת בית, המבנה מאוד נקי, ללא ריח בכלל. האנשים שמועברים למחלקה: פצעי לחץ, אדם שזקוק ליותר מ-60 שעות עזרה בחודש, ואנשים בירידה קוגניטיבית שהצוות הרפואי חושב כי אינם יכולים להיות בדירתם לבד.

בעיות קוגניטיביות נמצאות במחלקה, בעיות תפקודיות משאירים ביחידה כל זמן שאפשר לתת שירות מטפלים בדירה.

טווח הגילאים במקום מגיל 64 עד 102. בתרבות השוויצרית יש תכנון חיים - מהצד הגרמני יש תכנון חיים כך שבגיל 75 כשהם עדין עצמאיים מוכרים את דירתם ועוברים לדיור מוגן.

המקום אינו מאוכלס במלואו, הם עושים שיווק רשתי ובנוסף עושים גם שיווק מקומי.

התשלום הינו תשלום חודשי ואין הפקדה כלשהי כפי שאצלנו.

המחירים בין 3,000 ל-7,000 פרנק. (פרנק שוויצרי שווה כ-4.10 ש"ח) 200-340 פרנק ליום במחלקה.

במחלקה הכל כלול ובדיור המוגן המחיר כולל ארוחה מלאה אחת.

טווח המחירים מושפע ממיקום הדירה, גודל הדירה, נוף. הדירות אותן קשה יותר לשווק הן הדירות בקומות הנמוכות שיש בהן פחות שמש. משנת 2000 כל שנה פותחת החברה בית. בסיעודית 31 איש וכ-30 אנשי צוות. שכר אחות 6000 פרנק. משכורת ממוצעת למטפלת 5000 פרנק.

משלמים 13 משכורות בשנה. במחלקה הסיעודית 31 מטופלים, הצוות המטפל במחלקה: בבוקר 11 אנשי צוות הכולל אחיות, מטפלים, ריפוי בעיסוק, אין עו"ס. רופא מדי יום וכונן 24 שעות.

בלילה - שני אנשי צוות ונותנים שירות גם לדיור המוגן.

דיור מוגן - לוצארן, שוויץ
Tertianum AG Bellerive

זהו עוד אחד מהדיוורים המוגנים של הרשת המונה 21 בתים ובונה בכל שנה בית נוסף. הוא הדיוור המוגן היחיד שיש בלוצרן. הבית המקורי, נבנה בשנת 1809, כוילה של תכשיטן. המקום נפתח לפני כחצי שנה. האזור נחשב יוקרתי מאוד ואנשים מגיעים גם בשל עובדה זו. 72 יחידות דיור ו- 16 סיעודיים. 20 דירות מתוך ה- 72 הם דירות 3.5 חדרים. גילאי דיירים 75-99. יחידות מאוד מרווחות וגדולות. לחצן מצוקה בכל יחידה הקשור למחלקה הסיעודית. הדירות ריקות מריהוט למעט מטבח מאובזר קומפלט. רצפת פרקט, בין הסלון לחדר שינה יש 2 כניסות מההול ומהסלון. שיווק - עושים ימים פתוחים שאנשים פוטנציאליים מגיעים. לא מפרסמים בטלוויזיה או בעיתונות (רק צעירים קוראים עיתונים), עיקר השיווק מפה לאוזן. האנשים המתקבלים כאן הם עצמאים לחלוטין, אין שירותי רופא קבוע אלא לפי הזמנה, רוב האנשים ממשיכים לקבל שירותים מרופא קופת החולים שלהם. המחלקה הסיעודית נקראת בתרגום חופשי "יחידה טיפולית חוץ בית חולים". פעילות תרבותית של הרצאות, התעמלות וכו'. אנשים מהקהילה יכולים להשתתף תמורת תשלום, לדיירי המקום הפעילות התרבותית היא חלק מהעלות.

בית האבות היהודי - הוגו מנדל ציריך, שוויץ
Hugo Mendel - Zurich

מר הוגו מנדל יהודי עשיר שלאחר מותו הוריש את כספו להקמת בית אבות יהודי לקהילה החרדית והדתית לאומית.

הבית מתנהל על פי ההלכה, אוכל כשר, מעלית שבת אבל כל אדם בחדרו רשאי לעשות כרצונו. הרעיון של בית האבות הוא לאפשר לאנשים לעבור מהבית שלהם לבית אבות ולהמשיך להרגיש אורה של בית ולא של מוסד או בית חולים. הגישה של הבית היא פתיחות לאורחים – כל אורח תמיד יקבל אוכל בחינם ולא גובים כסף, מעודדים את נושא הכנסת אורחים. בית האבות עבר מספר שינויים במהלך 50 שנות קיומו. בתחילת הדרך זו היתה וילה בתוך שכונת היוקרה בה נמצא בית האבות ובהתחלה המקום היה לעצמאים בעיקר. כשנזקקו ליותר מקום לפני 30 שנה הרחיבו את המקום, לפני כ- 10 שנים הבית עבר שיפוץ נוסף. וכל העת משפצים ומעלים את הסטנדרט בהתאמה לצרכים. לפני כ- 30 שנה גבר הצורך בבתי אבות בגלל דרישה רבה, ואז הקימו את בית האבות "זיקנה" אותו נבקר בהמשך.

התפיסה השתנתה במשך השנים, בתחילת הדרך המקום היה רק בית אבות לעצמאיים, עם הזמן הבית הפך ליותר סיעודי וכיום רוב האנשים מגיעים מתוך כוונה ולא מתוך רצון. בבית האבות 45 דיירים, בחדרים ליחידים בלבד או לבני זוג. בכל חדר מקלחת ושירותים. כשמצבו של דייר במחלקה לעצמאים מתדרדר והוא זקוק למחלקה טיפולית-סיעודית אין הוא עוזב את דירתו כי העקרון המנחה הוא השארת הזקן ביחידת הדיור שלו ולא להעביר אותו לאגף אחר. (דבר שהיה יוצר הרבה מאוד חששות בקרב האנשים שהיו אמורים לעבור למחלקה אחרת או לצאת לבית אבות לא מוכר). למעשה מציגים כאן את גישת ה-Ageing in place בתוך הדיור העצמאי. צוות העובדים כולל 60 עובדים שהם 40 משרות. מתוכם 24 עובדים בתחום הסיעודי, מחציתם אנשי מקצוע ומחציתם לא.

הצוות כולל אחיות, מטפלים, עו"ס (שתפקידה קשר עם הקהילה, עם משפחות), אין רופא במקום, יש רופא שמכיר את הבית ויש לו אחריות. אחת לשבוע הרופא מגיע לתת מענה לבעיות. בית האבות חייב לפעול תחת רישיון. בציריך אין מספיק בתי אבות ציבוריים ולכן הם זקוקים לבתי האבות הפרטיים. יש 30 בתי אבות ציבוריים ו- 30 פרטיים. השיטה בשווייץ היא כזו שהאדם הפרטי משלם את שהותו למעט התשלום עבור הסיעודי. לגבי הסיעודי התשלום מתבצע כדלקמן: 1/3 מהעלויות תשלום פרטי של הדייר, 1/3 המדינה משלמת ו- 1/3 הביטוח הרפואי. וכשלאדם נגמר הכסף המדינה משלמת את חלקו. העלות היומית הסטנדרטית היא 170-180 פרנק ליום (6,000 פרנק לחודש) הסיעודי יעלה עוד 100-200 פרנק ביום לפי הצרכים האישיים (כ- 12,000 פרנק לחודש). בציריך יש מחסור רב של אחיות מוסמכות ולכן מייבאים אנשי מקצוע ממזרח אירופה (פולין, אוקראינה וכדומה). לגבי מטפלים לא מקצועיים – רובם זרים (המצב בשווייץ הוא שכל העבודות הפשוטות מתבצעות ע"י זרים, 20% מהעובדים בשווייץ זרים).

סדר יום : מקפידים על אינדיבידואליות – כל דייר לפי רצונו. ארוחת בוקר מוגשת בין השעות 07:30 ועד 09:00, לאחר מכן פעילות תעסוקה: אקטואליה, תורה, אומנות, התעמלות, יוגה, קונצרטים, יש מתנדבים שבאים לשוחח עם אנשים ברכאון או לטייל איתם ביער הסמוך. ארוחות כלולות בשירותים, מי שאינו יכול לרדת יקבל את הארוחה בחדרו ומי שרוצה להתפנק יקבל ארוחה ב-Room service בתשלום. בין השעות 15:00 - 17:00 קפיטריה פתוחה פנימית או חיצונית עם עוגה וקפה בחינם גם לאורחי הדיירים.

אחה"צ יוצאים לטייל באזור הקרוב, אחת לחודש יש טיול מאורגן באזור ציריך. בשעה 18:00 ארוחת ערב.

בערב פעילות תרבותית נוספת. הפיקוח והרישיון ניתן ע"י הממשלה ואין להם בעיה עם הערכוב בין עצמאיים לסיעודיים, הפיקוח הקשה יותר הוא מול חברות הביטוח המממנים את שהותו של הדייר הסיעודי, הם בודקים בציציות אם אכן המצב הסיעודי המדווח לגבי כל אדם הוא נכון.

הפיקוח של הממשלה מגיע לבקרה אחת לשנה – בודקים לגבי איכות השירות, התחזוקה, מוודאים שלא קושרים אנשים ולא נותנים תרופות יתר. הם אינם מתערבים לחלוטין בנושא הטיפול והמצב הרפואי בשל סודיות. את עניין הטיפול הרפואי עוסקים יותר הביטוח הרפואי. אין תקינה לפי החוק, על צוות מינימלי. אפשר שהיתה אחות מוסמכת אחת ואחות מעשית אחת ובלבד ששומרים על תקן של 50% מקצועי ו- 50% לא מקצועי. הם בודקים רמת שירות, טיפול ותחזוקה. התפלגות האוכלוסייה 1/3 עצמאים ו- 2/3 סיעודיים, גיל ממוצע 88.

בשווייץ יש מגמה של טיפול סיעודי בבית ולכן אנשים עצמאיים כמעט ולא מגיעים. מקבלים לבית האבות כל אדם – רוב הדיירים יהודיים וישנם גם כמה שאינם יהודיים. נדיר שלא מקבלים אדם בשל מצב רפואי, מבחינת סיעוד רגיל אין להם בעיה. יש להם כמובן דיירים עם ירידה קוגניטיבית, אין מחלקה סגורה, יש להם מתקן אלקטרוני המותקן על כל אדם ואם האדם יוצא מהבית, אזי יש אזעקה. יש אנשים עם זונדה ועם פג. פצע לוחץ – כרגע אין, בעבר היו בודדים. מאוד מקפידים על נושא הטיפול באנשים למניעת פצעי לחץ. הפיקוח מבקר בנושא זה. לכל דייר יש הזכות לבחור את הרופא המטפל שלו. במצבי חירום מזמינים "רופא חרום" או אמבולנס. רופא חירום מגיע תוך מספר דקות. בית האבות נמצא בקרבת בית חולים גדול. אם יש צורך מזעיקים גם רופא פסיכיאטרי חירום.

עבור שירות זה הביטוח הרפואי מממן את רופא החירום. המטפלים עוברים הכשרה מקצועית ויש להם תעודה. יש רמות שונות של הכשרה (לא פורט). מבחינה תקציבית – לאורך רוב השנים הם היו גרעוניים, לאחרונה הצליחו לצאת מהגירעונות ולהיות מאוזנים. וזאת בשל העבודה שהמנהלים עתה הם אנשי כלכלה ולא אנשי סיעוד.

אחות מוסמכת – מרוויחה 6,500 פרנק בחודש ברוטו. כל העובדים מקבלים משכורת 13. בציריך 8,000 יהודים (500 אלף תושבים) מחולקים ל- 4 קהילות: קהילה מעורבת שרובה לא דתייה, 2 קהילות חרדיות – חסידים ומתנגדים וקהילה קטנה רפורמית. יש שיתוף פעולה בין כל הקהילות. בסיוע:

הקפיטריה מכוסה בציריך קיר של ירושלים, תל אביב והנגב. הצירורים נעשו ע"י אומני קיר ציירים שעושים זאת בהתנדבות. יחידות דיור מאוד מרווחות, חדרים ליחיד גדולים, הרצפה היא פרקט או פי.וי.סי ויש שטיחים קטנים המקשטים את החדר (למרות שדיירים עם הליכונים או כסאות גלגלים). יש רק גלאי עשן ואין ספרינקלרים. אין דרישה לספרינקלרים (ראינו את זה בכל המוסדות). הגישה הפליאטיבית של המקום מותאמת לרצון של כל אדם ודרכי חייו, מקלים על כאבים (עובדים בצמוד עם הרפואה) ומאפשרים כמובן לאדם להישאר בדיור ולמות בדירתו. מכבדים צוואה בחיים של אדם שביקש לא לקבל טיפול. הגישה הניהולית היא קבלת האדם כמו שהוא. אין כפייה דתית ואין כפייה חילונית, ובקבלת דייר חדש משוחחים איתו על תפיסת העולם של הבית וכן מדברים על נושא המוות עם הדייר ועם משפחתו, מחתימים אותו על בקשותיו. התפיסה הארגונית היא השארת הזקן בדירתו בכל מצב תפקודי והדיירים והמשפחות יודעות זאת מראש וזה בבחינת "Take it or live it" ולכן הם אינם מתלוננים על כך שחלק מהדיירים עצמאיים וחלקם סיעודיים. לסיכום: מקום מאוד נעים, פשוט, מרגישים חום ואהבה וטיפול מקצועי טוב ונעים. יש הרבה רגש, הרבה חום, הבנה לצרכי האדם המבוגר.

הבית הזה בהחלט שונה מכל מה שראינו עד עתה.

בית אבות זיקנה - ציריך, שוויץ
Sikna - Zurich

המארח - מיקי קאופמן, יהודי ישראלי.

בית האבות קיים משנת 1979, כעמותה. עמותת זיקנה החלה לפעול בשנת 1974, יהודי מציריך בשם וולק, רכש רכב יגואר ונסע מציריך ללוזאן, בלמי המכונית לא עבדו והרכב צנח מגשר והוא נפצע קשה, הוא נדר נדר שאם יבריא כשראשו מתפקד הוא יתרום מכספו לקהילה. ואכן הוא הצליח להתאושש (אומנם נותר משותק), הוא החליט להקים בית אבות ליהודים (בנוסף למנדל הוגו), הוא תרם מיליון פרנקים וגם מאחיו לקח מיליון פרנקים והקים את העמותה. התנאי שלו היה שלא לוקחים משכנתאות או הלוואות. הוא ערך מגבית בקרב עשירי הקהילה וכך אספו 17 מיליון פרנק, נרכשה קרקע ובשנת 1979 הוקם הבית.

העמותה היא עמותה יהודית ועל כן כל היהודים הגרים במקום הם יהודים. חוקית אסור לעשות זאת (אם היה הפוך הרי שהיו צועקים "אנטישמיות"), הדיירים פה חיים ברוח ההלכה היהודית ובנועם מסבירים למי שאינו יהודי שתהיה לו בעיה להתגורר במקום. בית האבות "זיקנה" מקבל אליו דיירים במגוון רחב של תפקודים, מדייר עצמאי לחלוטין ועד לסייעודיים ותשושי נפש.

על כל אדם שנכנס, נחתם חוזה ובו מתחייבים ללוותו עד יומו האחרון, אין הוצאת זקן מבית האבות אלא רק אם הוא מסכן את עצמו או את הסביבה ואז הוא נשלח לאיזון תרופתי ויכול לשוב לבית האבות.

למעשה המקום משמש כמרכז משולב לקשישי הנותן שירות לכל מגוון הקשת הטיפולי: ממרכז יום, דיור עצמאי, מחלקה סיעודית, מחלקה סגורה לתשושי נפש.

במקום 120 דיירים - בתחילת דרכו של המוסד הגיל הממוצע היה 78 ואז היו 80 דיירים (75 עצמאיים ו-5 סיעודיים) כיום 95% סיעודיים (זקוקים לעזרה סיעודית כלשהי). כמו בארץ 85% נשים ו-15% גברים.

סיוור:

בכניסה קפיטריה ותחושה של בית מלון ולא מוסד פטיו פתוח לכל הקומות המאיר את כל הקומות.

קפיטריה פתוחה משעה 09:00 בבוקר ועד 18:00.

ארוחת צהרים בדיוק בשעה 12:00 וארוחת ערב בדיוק בשעה 18:00.

קומה 1 - תשושי נפש

קומה 2 - סיעודיים

קומה 3 - עצמאיים וסיעודיים קל.

בעת הצורך מעבירים את הדייר לקומות המתאימות לפי המצב התפקודי, אם אדם רוצה להישאר בדירתו יש ועדה רפואית המחליטה אם ניתן לתת לו שירות טיפולי בדירתו. למעשה עניין האחריות חוזר גם במוסד זה. הועדה הרפואית המורכבת מרופא, מנהל מחלקה סיעודית ומנהל המקום ועוד נציג מהנהלה המחליטים לגבי מצבו הרפואי ואם ניתן להשאירו בדירתו או חייבים להעבירו למחלקה מתאימה. אין כללים נוקשים וברורים של החוק לגבי העברת זקן או השארת הזקן, הכל נקבע ע"י הנהלת המוסד כפי שפורט. החוזה קובע כי ההתחייבות לטיפול עד יום אחרון ואולם הזכות להעברתו בין המחלקות השונות באחריות המוסד.

יש אגף עצמאיים של 16 יחידות דיור 2 עד 3.5 חדרים. דלתות רחבות המותאמות גם לכסאות גלגלים, בכל חדר יש לחצן מצוקה. הפעילות התרבותית משולבת ביחד עם שאר המוסד ובמבנה עצמו יש מספרה ואולם התעמלות.

סיוור במקום חושף בית הרבה יותר מוסדי - טיפולי, קיימת מערכת קריאת אחות מאוד מתוחכמת

שמצליחה לתת קריאה ולזהות את מיקום הדייר, גם אם הוא אינו בחדרו. קריאת האחות מתנתקת אוטומטית כעבור 10 שניות מרגע שהאחות מגיעה ע"י זיהוי של תג האחות. גם הדלתות נפתחות לאנשי צוות ע"י זיהוי של התג האישי.

חדרים מרווחים ליחידים, אולם אין מקלחת בחדר השירותים, הרחצה נעשית בחדר מרכזי פעמיים בשבוע בלבד, בשאר השבוע "רחצה קלה" (כנראה מטליות לחות). הדבר בא לידי ביטוי בריח הפחות נעים שיש באוויר (לא ריח חזק אבל לא ממש נעים).

האירוח מאוד יפה ומכובד, הזמינו אותנו לארוחת צהרים.

המקום מאוד מואר בזכות הפטיו המרכזי המכניס הרבה אור לכל מחלקות הבנין.

צוות: מבחינת החוק נדרש כי 50% מהעובדים חייבים להיות אחיות מדופלמות ו-50% כח עזר. התקן מדבר על מטפל אחד לכל 5-6 דיירים. סה"כ 135 עובדים עבור 120 דיירים, חלק מהמשרות הן חלקיות.

רוב העובדים אינם יהודים (רובם עובדים זרים).

במסגרת השירותים דייר מקבל פנסיון מלא.

סדר היום מאוד משתנה בהתאם למחלקות השונות ולתפקודי הדיירים: לדוגמא ארוחת בוקר משעה 07:00 ועד 09:30 כל אחד לפי רצונו, יכול להגיע עם חלוק לפני רחצה או אחרי כרצונו. יש פעילות תעסוקתית, צהרים, מנוחה, קפה ועוגה, ארוחת ערב ולינה.

יש דיירים דתיים ויש יהודים חילוניים. האוכל כשר בחדר האוכל אבל ביחידות הדיור כל אחד יכול לעשות כרצונו. אין כפיה דתית.

יש שני רופאי בית שהקליניקה שלהם נמצאת באזור. כל דייר יכול להביא או לבחור את הרופא שיטפל בו, אין חיוב לרופא הבית ותרופות ניתנות ע"י בית המרקחת במקום לפי מרשם הרופא.

אם דייר מעוניין להביא מטפל מבחוץ לסיוע ואפילו ללינה האישור תלוי במידת האחריות. המוסד רואה את האחריות המוטלת עליו ואם אין בעיה של אחריות טיפולית לא יתנגדו לדייר שיביא סיוע מבחוץ, אבל אם המוסד יחליט כי האחריות אינה מאפשרת השארתו בדירה הם לא יאפשרו זאת.

בית האבות מנוהל ע"י עמותה פרטית והיא אינה מקבל סיוע משום גורם.

תעריפים - מחולק ל-3 חלקים:

א. המלונאות - החדר, כביסה, ניקיון. העלות נקבעת ע"י המוסד. עלות כ-5000 פרנק בחודש

כולל חדר, ארוחת, ניקיון יומיומי, כביסה.

ב. הסיעודי - הביטוח הרפואי חייב לפי חוק לשלם. האכלה, מקלחת שירותים ישירים משולמים

ע"י הביטוח הרפואי אבל העברות אינם משולמות (פרדוקס). - נקבע ע"י החוק. תלוי ברמת

הסיעוד מ-20 פרנק ביום ועד 200 פרנק ביום (כפי שנאמר 1/3 הדייר, 1/3 הביטוח ו-1/3 המדינה).

ג. ליווי - נקבע ע"י המוסד. הדייר משלם. (ליווי הכוונה, העברה מדירה לחדר האוכל, מעבר

לרחצה וחזרה, לא ביצוע של המשימה עצמה אלא המעברים).

פיקוח - יש פיקוח של משרד הבריאות של המחוז, על פי הכללים והחוקים שנקבעו במחוז. יש פיקוח

נוסף של איגוד הגג של חברות הפיקוח של חברות הסיעוד.

שירותי הסעות - פעמיים בשבוע יש הסעות למרכז העיר. במקרה של צורך בבדיקות רפואיות משתדלים

להשתמש בבני משפחה, ואם אין שיתוף פעולה הם שולחים עם ליווי.

לשכת הרווחה של הקהילה היהודית, ציריך, שוויץ
Zurich Israelitische Cultusgemeinde

לא קיימים בקהילה נתונים סטטיסטיים על מצבם של הזקנים היהודים. הם יודעים נתונים רק לגבי היהודים המטופלים ע"י הלשכה ובשל זכויות שמירת סודיות ושמירת זכויות הפרט אין להם נתונים סטטיסטיים על כלל האוכלוסייה. כ- 20% מהמיסים המשולמים לקהילה מועברים לקהילה והתשלום הזה משתנה.

בצירוף יש מספר קהילות יהודיות, הקהילה המארחת אותנו מאחדת בתוכה מספר זרמים של הדת היהודית. קיימת קהילה קטנה דתית יותר ואגודת האחים שהיא דתית מאוד וקיימת הקהילה הליברלית. קיים שיתוף פעולה בין שלושת הקהילות. לקהילות האחרות אין את מגוון השירותים הקיימים לקהילה זו ולכן יש שיתוף פעולה, כאשר הקהילה הליברלית יש מערכת נפרדת של שירותים חברתיים. השירות הסוציאלי מלווה יחידים וקבוצות. הסיוע נועד לאנשים שאין ביכולתם לבצע בעצמם - סיוע כלכלי, משפטי וחוקי. לאנשים זקנים מאפשרים לחתום על יפוי כוח לעו"ס על מנת שאלה יבצעו עבורם את הפעילות הנדרשת.

חלק מהזקנים אינם יודעים כלל מה הם הזכויות המגיעות להם והלשכה מסייעת בידיהם לוודא שהם מקבלים את זכויותיהם מול הממשל, ואם ישנו נושא שלא ניתן לסיוע מהממשל אזי הקהילה מסייעת.

היכולת הכלכלית של הקהילה היא די מוגבלת, המשאבים שלהם מוגבלים ואלו משאבים פנימיים ולא משאבים המתקבלים מהממשלה. המשאבים הינם מתוך מיסי הקהילה שהם גובים מחברי הקהילה זה מה שמחזיק אותם ומאפשר להם לסייע לחברים הזקוקים לעזרה. העזרה לא רק לזקנים אלא גם למשפחות צעירות עם ילדים. יש עזרה לפני חגים במצרכים כשרים (עלותם גבוהה יותר מעלות המצרכים הרגילים). במקרים של זקנים הנמצאים בבתי אבות ואין להם כסף, למרות שהמדינה מסייעת במימנם בבתי אבות, הקהילה נותנת להם דמי כיס.

חלק לא קטן של זקנים, הינם זקנים בודדים שילדיהם מתגוררים מחוץ לשוויץ ולכן הסיוע הוא לא בביקורים אלא יותר במשאבים ובמימוש זכויות. רוב הזקנים היהודיים הולכים לבתי אבות יהודיים, בעיקר בגלל חשיבות הכשרות ולטענת המארחת בתי אבות אלו מספקים שירות טוב. אולם בתי אבות אלו מאכלסים גם אנשים לא יהודיים. לעומת זאת יש יהודים שהכשרות לא כל כך חשובה להם ולכן אפשר למצוא חלק מהם גם בבתי אבות לא יהודיים. ברור הוא כי הקהילה מפנה יהודים זקנים רק לבתי האבות היהודיים. ההבדל בין בתי אבות יהודיים ללא יהודיים הוא שבבתי אבות לא יהודיים ניתן למצוא חדרים ל-2 אנשים ולא רק חדרים לבודד כפי שראינו בבתי האבות היהודיים.

בבתי אבות שאינם יהודיים יש מגוון רמות - מבתי מפוארים מאוד ועד לפשוטים ויש לא מעט יהודים שבחרים ללכת לבתי דיור מוגן לא יהודיים, בשל היכולת שלהם לשמור על עצמאותם ובדירתם הם שומרים על אוכל כשר, והם משתדלים להישאר בדירה שלהם כדיור המוגן כמה שיותר, ורק בלית ברירה הם עוברים לבית אבות זיקנה אותו ראינו. הדבר מלמד אותנו שבעצם קיימים בתי דיור מוגן בסגנון המוכר לנו בארץ של יחידות דיור עצמאיות לחלוטין.

האינטרס של היהודים להיות חברים בקהילה היא מתוך הצורך להתבדל מהחברה השוויצרית ולשמור על ייחודם היהודי.

קהילה הולכת ומזדקנת כיוון שהצעירים עוזבים את שוויץ לטובת חזרה/עלייה לישראל או מעבר לארה"ב ועל כן יש יותר זקנים ופחות צעירים. לעומת זאת לזקנים יותר קשה "לעשות עלייה" בעיקר בשל קשיי שפה, למעט זקנים שהילדים שלהם חיים בישראל (הפנסיה השוויצרית מאפשרת לזקנים להתגורר בישראל ברווחה כלכלית נאותה).

המדינה מספקת גם מטפלות בית לזקנים בקהילה. מטפלות שמסייעות הן במשק בית ואחיות שמסייעות ברחצה, לבישה וכדומה. זקן המעוניין להעסיק מטפלת מקומית, 24 שעות ביממה, עלות העסקתה גבוהה ביותר (כמעט בלתי אפשרי), לעומת זאת אם אדם רוצה להעסיק מטפלת זרה במחירים סבירים, הדבר אפשרי, אלא שמטפלת כזו יכולה להישאר עם הזקן מקסימום 3 חודשים, מעבר לכך אין אשרה לעובדת הזרה, וכולנו יודעים את הקושי של זקן להחליף מטפלת כל שלושה חודשים, ולהסתגל למטפלת חדשה בכל פעם מחדש. ולכן שירות זה הוא כמעט ולא נפוץ.

בית אבות מרגוע - לנגאן, שוויץ
Margoa Lengnau - Zurich

בית האבות היהודי נוסד ב-1903, המקום מיועד הן ליהודים וגם ללא יהודים וכולם תחת קורת גג אחת, ללא הבדל דת.

בתחילת הדרך המקום נועד ל-4 דיירים, לפני כ-10 שנים רכשו את המקום משפחה יהודית (אח של שושנה נש מבית יוליאנה) והם מנהלים אותו היום. הם רואים במהלך חייהם וכמעט מהולנד לשוויץ שליחות יהודית.

בכפר לינדאו חיים 2,500 איש. הכפר מאוד יוקרתי, בית האבות מוקף שטחים ירוקים נרחבים. והימצאותו של בית אבות יהודי בכפר הזה, נולד מתוך המצב שהיה לפני 100 שנה, שאז היה מותר ליהודים להתגורר רק בכפר הזה ובכפר סמוך. והיו חוקים מאוד מקשים על היהודים אשר חלקם קיימים עד היום כדוגמת: איסור שחיטה, שעד היום חל איסור שחיטה בשוויץ ועל כן הרב מבצע את השחיטה בצרפת מדי שבוע ומביא את הבשר לכאן.

כל אדם יכול להיכנס להתגורר בבית האבות ובלבד שברור לו כי האוכל המוגש הוא כשר והאווירה היא יהודית דתית והם ימשיכו בניהול המקום אפילו אם יהיה רק דייר יהודי דתי אחד.

בבית האבות מתגוררים 56 דיירים, 10 מהם יהודים.

שתי שיטות תשלום בשוויץ:

תשלום מלונאי - התשלום משתנה בהתאם לחדר - חדר עם מקלחת או בלי מקלחת ושירותים (בנין מעל 100 שנה). המחיר נע בין 100-150 פרנק ליום.

תשלום טיפולי-סיעודי - יש 4 דרגות טיפוליות המחולקות בין 0 ל-75 נקודות. כאשר רופא ואחות עצמאיים ובלתי תלויים מדרגים ומנקדים כל דייר והתשלום הוא לפי כל נקודה, 3 פרנק לכל נקודה ליום.

בתחילת הדרך רוב הדיירים היו עצמאיים ואולם כיום רוב הדיירים עם ירידה תפקודית ברמות שונות ועל כן התשלומים גבוהים יותר והרווח הכלכלי שלהם גבוה יותר.

התפיסה הניהולית היא שאוכלוסיית היעד משתנה והיום אנשים מעדיפים להישאר יותר זמן בביתם ומגיעים למוסד חולים יותר וסיעודיים יותר ועל כן אם זמן שהייה הממוצעת בעבר היה 6 שנים, כיום זמן שהייה התקצר לשישה חודשים, כיון שכיום מגיעים דיירים חולים יותר ומבוגרים יותר.

לצורכי רווח וניהול כלכלי הם גובים תשלום עבור 30 יום נוספים לאחר מותו של אדם בגין תשלום המלונאי. התשלום הזה נגבה מתוך פיקדון שמשלמים במועד ההתקשרות. "התירוץ" לגביית היתר, היא כי על פי היהדות 30 יום ראשונים לא נוגעים בדירתו של המת (למרות שהם כנראה כבר משווקים אותה לאחר בתוך הזמן הזה). לטענת המארח גביה של 30 יום נוספים מקובל בתחום השכיריות.

לבית האבות יש מוניטין טוב ושם טוב מאוד בתחום הטיפול באדם הזקן, ועל כן מעוניינים להגיע למקום גם מי שאינו יהודי. מאפשרים הגעה עם בעל חיים, יש אינטרנט חופשי בדירות ומאפשרים לכל אדם לחיות את חייו כרצונו.

קומת הכניסה לא גדולה במיוחד ואולם רוב החדרים מוקפים עם קירות זכוכית המאפשר לראות את כלל המרחב בתחושה פתוחה. בכניסה קפיטריה, חדר אוכל ואולם רב תכליתי המשקיף לנוף מרהיב. בסמוך לבית האבות, בכפר יש כנסיה ובית כנסת בסמוך והדבר מוכיח על אחוות חיים משותפים לדתות שונות.

באולם הרב תכליתי יש פעילות משעה 8 בבוקר ועד 11:30 בכל יום. פעילות תעסוקתית בתחומים שונים: אומנות, מוסיקה, ציור, התעמלות ועוד. האולם משמש גם כבית כנסת בשבתות.

בבית האבות אין מספיק גברים יהודיים לצורך מניין בשבת ולכן הם הנהיגו הזמנת יהודים זקנים מציריך וערים נוספות בחינם להתארח בשבת. מבחינת היהודים זה חיסכון גדול של כסף (לארגן אוכל לשבת זה יקר) ומבחינתם זה אפשרות לקיים תפילה ומניין בשבתות.

החיים המאפשרים גם לדיירים יהודים וגם לדיירים לא יהודים לחיות בבית אבות זה בא לידי ביטוי בדוגמה על פסח. לדיירים הלא יהודים שוכרים מקום בסמוך לבית האבות ומאפשרים להם להגיע לשם לאכול אוכל רגיל לא כשר ולא רק מצות. כמו כן מאפשרים ללא יהודים לשים עץ אשוח בדירותיהם (ללא הדלקת נרות).

על כל דלת לחדרים יש מזוזה גם אם מתגורר שם אדם לא יהודי והוא יכול להתקין בנוסף למזוזה גם צלב.

יחידות המגורים הם חדרים, חלקם עם שירותים ומקלחת צמודים וחלקם ללא. חלקם עם מרפסות וחלקם ללא. רחצה כלולה בשירות והכמות על פי רצונו של הדייר.

הריהוט ביחידה המסופקת על ידי המקום - מיטה, ארון, כורסא, שידה. אך לדייר יש אפשרות לוותר על הריהוט ולהביא ריהוט פרטי. במרתף יש חדר אטום (מרחק 30 ק"מ מהמקום יש תחנת כוח אטומית), מכבסה, אחזקה, חדר טהרה למתים (עושים טהרה גם ליהודים שאינם מתגוררים בבית האבות).

מחלקת משק - 6 עובדות העוסקות גם בניקיון החדרים וגם כביסה. תיקי דיירים ידניים ועכשיו עובדים למערכת ממוחשבת. בית המלון בסמוך לבית האבות ניתן לבעל המקום במתנה לפני כ-7 שנים. המלון מיועד לאנשים עם מוגבלויות והשירות בו מסתמך על בית האבות. גם המבנה של המלון הוא מעל 100 שנה, אך הוא נפתח לפעילות כמלון בשנת 2005. קודם לכן המקום שימש למגורי צוות.

במלון 6 חדרים יחידים ו-4 חדרים זוגיים. בסופי שבוע הם מארחים יהודים כפי שסופר קודם להשלמת מנין בשבתות והם גם מארחים קבוצות ייעודיות מהארץ. החדרים חדשים ומאובזרים ברמה יפה.

משתתפי הסיור

- רוני עוזרי יו"ר א.ב.א מנהל נוח הורים ירושלים
- משה טולדו מזכיר א.ב.א מנהל בית אבות הבולגרי, ראשל"צ
- חיים הירש רשת מנפאואר קר
- דני בן שטרית מנהל עידן הזהב, ירושלים
- יולי גת ורה סלומונס מחלקה סיעודית, כפר סבא
- רוני ארניה מנהל בית אבות רקנאטי פתח תקווה
- שמעון אלנברג מנהל בית הנשיא חדרה
- אסקיו ברכה מנהלת פנינת שלושת האבות ירושלים
- אהרון בורשטיין מנכ"ל רשת ח.ב.ה, א.ע.מ.א
- נורית בר-הלל מנהלת שכר, שלווה, גבעתיים
- אריה בדריאן מנהל גן בעיר, רמת גן
- עדנה בדריאן אם בית, גן בעיר, רמת גן
- לינדה גבאי מנהלת בית שירלי, דימונה
- מרגריטה גולקרוב מנהלת רפואית, בית שירלי דימונה
- אלה גולנד מנהלת הסיעוד, רשת בית בלב
- גדעון הרמן מנהל בית עמי, נתניה
- מיכל הם
- עידו וולוך
- יחזקאל זארי מנהל בית אבות והדרת פני זקן, בני ברק
- ישראל חרמון מנהל בית אבות הרצליה
- חכים מסלחה עבדל מנהל שירותי הסיעוד, בית אבות דבוריה
- ורד טישלר מנהלת סיעוד, בית אבות עטרת רימונים, בני ברק
- יקוטי רחמים מנהל בית אבות רונית 88, נהריה
- ליאני אבי מנהל תפעול, בית גיל - פז, כפר סבא
- מועלם אברהם מנכ"ל רשת תפארת בנים
- ניסנהולץ יחיאל וחנה פרוטיאה בכפר, מושב בני דרור, תל מונד, שורש
- עזרא אלי מנהל בית אבות עד 120, חדרה
- עזאיזה אסעד מנהל בית אבות דבוריה
- פינקוביץ כרמן
- פלבינסקי חיים חברת איזי ליין
- פישר אירית ורה סלומונס מחלקה סיעודית, כפר סבא
- קרני חיים מנהל בית בלב - רחביה, ירושלים
- שטיינהרט חני סגנית מנהל, עטרת רימונים, בני ברק
- יפעת יפלא מזכירות א.ב.א